

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 47

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

27. novembra 1980

Biti koristen domovini iz tujine

Iz govora dr. JULIJA SAVELLIJA na Pristavskem dnevu

Ko se vsako leto po krajevnih središčih Velikega Buenos Airesa srečujemo rojaki, da ob teh srečanjih proslavljamo obletnice naših slovenskih domov, nas vodi dvoje nagibov: Želja po snidenju z znanci in prijatelji pa potreba, da ob takih prilikah spet pregledamo naše vrste, si pogledamo v oči, si izprašamo vest, priznamo napake, obnovimo sklepe.

Že od vsega početka smo si bili na jasnem, kaj nas je pognalo v zdomstvo, kdo je bil krivec trpljenja naroda doma, kje je treba iskati rešitve in kaj je naša naloga, da v iskanju rešitve storimo.

Toda je vseeno prav in potrebno, da si od časa vsak zase in vsi skupaj pokličemo v spomin nekatere najvažnejše temelje, na katerih moramo graditi in po katerih gre pot k cilju, ki ga hočemo doseči.

Po rojstvu smo ljudje svobodnjaki, po božjem in naravnem pravu imamo svobodno voljo, pravico do svobode in do vseh njenih atributov. Kdor nam te pravice krati, greši; če nam jih krati z nasiljem, je povrh še zločinec. Zločin pa je treba razgaliti, ga obsoditi in se proti njemu boriti.

Po božji dobroti smo se rešili v svobodni svet, a doma je ostal narod pod lažno krinko pravičnega urejevanja življenja, pozabljajoč na duhovne vrednote, predan in vdan v življenjski kalup, ki so mu ga nasilno vili sedanji oblastniki.

Sli smo v svobodni svet, doma je ostal narod, tam je ostala domovina. In mi ne smemo pozabiti, da so na naših praporih vedno hlestala tri imena: Bog, mati, domovina! Kot smo dolžni spoštovati in ljubiti Boga ter vero vanj izpovedujemo v življenju tudi javno, če je treba, kot ljubimo in spoštujemo mater, starše, tako moramo ljubiti in spoštovati tudi domovino, pa čeprav je daleč od nas. In ljubiti jo toliko bolj, kolikor bolj trpi.

Zato slovenski izseljenci, pa naj bomo kjerkoli, imamo do svoje domovine dolžnosti. Moramo jo ljubiti. Ljubezen pa nam nalaga dolžnost skrbiti za njeno dobro, za dobro njenih prebivalcev. In tu sedaj začne naše delo. Ta ljubezen, ta skrb za domovino in narod nam namreč odločno narekujejo dolžnost pričevanja resnice. Z vsemi razpoložljivimi sredstvi moramo skrbeti, da se bo resnica prebivala v svet, tudi in zlasti tja, kamor danes še nima dostopa.

Z dnem, ko smo že doma odkrili zanke, v katere je lovil narod moskovski rdeči priganjač, ki je pod krinko osvoboditeljev zasajal nož v hrbet vsem, ki niso hoteli vladati z njim skupaj proti interesom naroda, smo postali pričevalci. In to moramo ostati.

Pričevanje pa nima pomena, še manj pa uspeha, če ni javno, če ga ne širimo, če ga ne razglajamo. Pričevanje se mora postopoma množiti, sorazmerno s časom, ki poteka, kajti zaide mo sicer lahko v nevarnost, da postopoma začne upadati naše navdušenje in začno bledeti ideali, ki smo jih pred Bogom, narodom in svetom dolžni javno izpovedovati.

Naloga vseh, ki komunizem brezpogojno odklanjamo, ker s svojim materialističnim naukom vsi tiranstvo nad duševnim in telesnim udejstvom človeka, je, da smo vedno in povsod apostoli tega prepričanja, prezirajoč vsa nasprotja in tudi vse navidezne in tudi morebitne resnične trenutne neuspehe. Svobodni Slovenci moramo ostati zavedno zvesti tej svoji veliki dolžnosti, pa naj bomo kjerkoli v velikem svetu. Biti moramo oznanjevalci resničnega slovenskega hotenja za svobodo, krščansko in demokratično Slovenijo.

S strahom ugotavljamo, da se vrste naših prvih pričevalcev hitro, hitro redčijo. Naj z njih odmiranjem odmir pričevanje? Zgodovinsko neodpustljiv greh in pred narodom in svetom neopravičljivo napako bi naredili, če bi do tega prišlo. Postali bi zares izdajalci domovine.

Za rodov prvih pričevalcev, ki odmirajo, mora biti drugi, za njim tretji, — vsak dovolj glasen, vsak dovolj usposobljen za pričevanje. Odgovornost za bodočnost je vsak dan močnejše preha- ja na drugi in s tega na tretji rod. In

ta odgovornost postaja vedno težja. Zato se je na njo treba vedno bolj pripravljati.

Dovolj je Slovencev v svobodi, da bodo nosili naše ime in našo zastavo. Rod mladih raste, raste v naš ponos, a mora rasti tudi v naše upanje in v našo vero. Vso ljubezen jim dajemo in prepajamo jih z našimi ideali. Napolnimo jih z ognjem navdušenja in borbenosti za pravično stvar. Skrbimo, da bodo poznali mučenike naše revolucije in vso vrednost in smisel njih žrtev. Skrbimo, da se vrastejo čimprej in čim trdneje v slovenstvo in v poslanstvo naše emigracije.

Navajamo novi rod na žrtve. Brez naporov in žrtev ni uspehov, ni zmage. Mladina se mora zanimati za naše, slovenske sodobne probleme, mi pa smo dolžni prikazati jim jih na zanimiv način kot del sodobne mednarodne problematike. Ne samo pasivno sprejemanje slovenstva, mladina mora biti aktivna, nemirna v iskanju rešitev in čutenju svoje odgovornosti za usodo naroda, iz katerega izhaja.

Smo majhni? Nič zato, nas ni treba biti sram majhnosti! Lahko smo ponosni na svoj narod, ki je v najtežjih zgodovinskih okoliščinah obstal, se razvijal in vzdržal. Naša mladina tu si mora še prav posebej šteti v čast, da je neposredni potomec tistega malega naroda, ki se je prvi zavedel nevarnosti rdečega mesijanstva in se mu prvi z orožjem v roki, k temu izzvan, uprl.

Vzbudimo torej mladini zanimanje za probleme doma, a tega ne bomo dosegli, če se sami ne bomo za te probleme zanimali. Študirajmo jih, obdelujmo jih v svobodnem tisku zavedajoč se, da le resnica osvobaja. Išči vedno in povsod zveze in štičke za oznanjanje resnice in napovedovanje boja laži, krivici in nasilju našega edinega in največjega sovražnika. Ne v izoliranosti, v svet mora iti naš krik po pravici, naš protest proti nasilju doma, naša obsodba zločina. Iz izoliranosti ven v svet, s slovenskim ponosom na čelu in z glasnim oznanjevanjem tega, kar smo po vesti in pri krvi borčev, padlih za pravično in sveto stvar, dolžni oznanjati. In dokazovati svetu, vsak po svoji moči, da borba proti komunizmu, ki jo bomo neizprosno nadaljevali, ni samo naša narodna zadeva. Je splošna, svetovna, kajti cilj komunizma je zavladati celemu svetu. Naloga ni lahka, a s pametnimi sredstvi, z iskrenim hotenjem in v odkritem delu ob jasnem poznanju cilja bo naš napadalni obroč trdno sklenjen in nezdroljiv.

Za vse to delo nam bo nekoč prav gotovo hvaležna domovina, hvaležen pa tudi ves svet, ki ga tare enaka ali podobna usoda. Naše geslo bodi: Biti koristen domovini iz tujine. Čas teče, ura bo prišla. Naše delo mora stremeti za tem, da čimbolj pospešimo čas dozoritve naših dni, da čimprej spet v naši domovini in drugje po svetu zavladajo božji mir, demokracija in svoboda.

Komunistična zgradba poka v temeljih in zidovih, čeprav se nasilje še naprej širi. Organizem nosi v sebi kal boleznih in ta gre svojo pot naprej.

Upori, krvavo zatrti ali delno posrečeni, so dokaz človekovega hotenja po svobodnem življenju. Svet strme občuduje zadnje čase poljske delavce, obsoja surov poseg v Afganistan; počasi spregleduje, a še vedno ob strani. Zato zlo še lahko napreduje. A v zatiranem človeku odpor raste naprej in bo enkrat moral biti kronan z zmago.

Te dni sem bral o groznem porastu cen na Madžarskem. In v eni velikih tovarnih, trdnjav delavskih komunističnih svetov so lepega jutra našli Lenina kip oblečen v raztrgane cape, pod kipom pa napis: Hvala, tovariš Lenin! Takih hval je bilo že veliko in jih bo vedno več. Tudi v naši domovini, kjer so se vsa zadnja leta tako radi hvallili z blagostanjem in z visoko življenjsko ravni. Danes se je veter obrnil, cene bliskovito tudi tam rastejo, delovna storilnost pa je nizka in treba bo pasovne zategovati. Pa še kaj bo verjetno

Papežev poziv nemškemu narodu

Preteklo sredo 19. novembra je papež Janez Pavel II zaključil svoje potovanje po nemški zemlji in se vrnil v Vatikan. Še prej pa je, z drugim delom svojega romanja, globoko pretresel srca nemških katoličanov. Kajti, če je bil prvi del, o katerem smo poročali v zadnji številki, bolj ekumenskega značaja, in v katerem se je dalo večji prizvok zblizanju z luteranci, je bil drugi del pretežno namenjen nemškim katoličanom, in njihovi duhovni preobnovi.

Vsem je papež položil na srce lepo besedo, vsem je dal misliti. „Soodgovornost ste za bodočnost Cerkve“ je govoril laikom. „Teologija presuponira vero, jo lahko razjasni in pospeši, ne more pa je spočeti“ je zabičeval teologom. „Človek ne more živeti, ako ne pozna smisla svojega obstoja“, je dejal mladini.

Papežovo potovanje je bilo nepopi-

sen triumf. To je priznal celo „Spiegel“, ki je še pred obiskom zatrjeval, da več kot polovica Nemcev ne soglašajo s papeževim prihodom.

„Papež si je znal pridobiti nemška srca. Prinesel je pomladni žarek v mrzli nemški november“ je zapisal. In Walter Shell je dejal: „Čudovito bi bilo, ako bi papež mogel ostati tu za vedno“.

Posebno pretresljiv je bil sestanek papeža s starčki: „Vi ste zaklad za Cerkve in blagoslov za človeštvo“. In prosil jih je, naj svoje trpljenje darujejo Bogu. V najbolj intimnem govoru, kar jih doslej poznamo sedanjega papeža, jim je govoril: „Če se čutiš osamljenega, obišči tistega, ki je še bolj osamljen kot ti.“

In v Münchenu je govoril mladini, ki se je v številu 700.000 zbrala okoli njega; svaril jih je pred alkoholom, mamili in potrošništvom.

Dr. Tine Debeljak

(39)

NEKAJ POGLEDOV Z NAŠE PERSPEKTIVE NA JOSIPA BROZA - TITA

Ne samo, da niso nič pomagali „demokratskim“ silam tako, kot bi pričakovali in bi bilo njim v korist, temveč niso tudi nič ovirali totalitaristov pri njihovih nasiljih in bojih proti demokratom. Tako so se v Jugoslaviji npr. postavljali prav v tem času za Tita, ki jim ni bil niti več „komunist“ marveč že „patriot“, kakor ga je razglasil v svet Churchill, kot sem omenil. Očitek „komunizma“ ni bil več važen, nasprotno, je postal celo očiten dokaz „protifašistične usmerjenosti“. Ameriški poslanik pri Stalinu Davies je že v začetku leta 1943 pisal, da so tisti, „ki nastopajo proti komunizem na strani Hitlerja.“ Hočem reči samo to, da Amerikanci med vojno niso čutili niti razumeli ideološke vojne ne v svetu ne v Jugoslaviji. Zato Roosevelt „ni mislil in ne misli“ na pomoč demokratskim gibanjem v času vojne, verjel je le v svoje „veliko poslanstvo“, ki si ga je zasnoval že l. 1941 in je bil prepričan, da bo z njim uredil svet po vojni če mu bo uspelo ustanoviti Društvo narodov. To si je postavil za svoj cilj te vojne in pripravljen je bil njemu žrtvovati vse, tudi demokracijo. In verjel je, da tega ne bo mogel ustvariti brez soudeležbe Sovjetske zveze. Prepričan je bil, da je Stalin dober človek (čeprav ga je o nasprotnem svaril že v začetku 1943 poslanik Bullitt), da hoče le mir, da je že na poti v demokracijo in za pozitivno sodelovanje po vojni. Potrdil je to še z razpustom Ko-

prišlo na vrsto, na kar so doslej uspravani bratje doma že pozabili.

Ob vsem tem je jasno, zakaj naši slovenski Domovi v tujini, zakaj naše šole, naše organizacije, naši časopisi. Zakaj priporočamo, naj se mladina izobražuje, da bo razgledana, naj se zanima za domovino svojih staršev, naj prevzema dediščino svojih očetov. Iz ljubezni do domovine moramo biti pričevalci resnice in obtoževalci krivice, nasilja, zmote, zločina.

To moramo delati neutrudno, po Pavlovem receptu: Prillično ali neprillično. In čimbolj opažamo razpoke v stavbi nasprotnika, tembolj moramo okrepiti naše delo. Tako dela vsak dober vojskovodja in mi smo stalno na bojnem polju. Skrb za to, da naš glas ne obnemore, da naš krik ne utihne, da naša moč ne oslabi, da naš zagon ne zastane in da se naš protest in naša obtožba vedno znova in znova pojavljata v svetu — to je naša velika, sveta dolžnost. Zato moramo vzgajati potomce, ti pa naj kot zvesti sinovi sledijo našim idealom. Zato jih moramo pripravljati za zadnjo, odločilno uro spopada med svetovoma zla in dobrega, da bo zmagal ta, a ne brez nas. Zato naši domovi. Zato naša skrb za bodoče rodove. Da bodo tudi oni pričevalci. In s tem soustvarjalci nove, srečne domovine svojih očetov.

Še prej pa je v mestu Fulda somarševal z nemškimi škofi, komaj 15 km od vzhodnonemške meje. Vsi vzhodnonemški škofje so bili povabljeni na to svečanost, pa niti eden ni dobil dovoljenja od komunistične vlade, kar je povzročilo ogorčenost katoličanov na obeh straneh meje.

Ko je govoril mladini, je papež ponovno zatrjeval: „Pravijo včasih, da ničesar nima smisla; jaz pa vam rečem, da je to le beg pred vašo lastno notranjostjo, ali pa vas lahko vodi v utopične politične struje, ki se le prerade izvržejo v totalitaristične režime. Cilj človeka se ne da izmeriti. Moje človeško življenje, kot vaše, ima smisel kadar me pokliče Bog.“ In še jih je prosil, „molitve za vašega brata Janeza Pavla in za njegovo poslanstvo“.

Tako si je Sveti oče znal pridobiti srca Nemcev. Njegovo potovanje je bilo res triumf, bilo pa je predvsem očetovski obisk otrok, da se razvnamejo ob topli besedi in njih vera znova oživi.

209). Flynn imenuje to razmerje med Rooseveltom in Stalinom „tragikomedijo“ (l. c. 315).

V takem naivnem — da ne rečem drugega — razmerju do Stalina, je razumljivo, da je bil Roosevelt že pred konferenco v Teheranu pripravljen na razdelitev Evrope med Britanijo in Sovjetijo, in to s Sovjetom naklonjenimi režimi postavljenimi v osrčje Srednje Evrope, za Vzhodno in Južno Evropo se že samo po sebi razume.

Ta človek, ki je „igral eno največjih vlog, kar jih je kdaj imel kateri državnik“ (The Saturday Evening, 12. sept. 1946), si je bil svest nemoči sprice Stalina, ki si sam lahko vzame, kar si hoče, in mu ne more braniti; še več mu „noče česa odreči, kar bi mu ne bilo všeč.“ Tako je kot enočki slepec vdel Ameriko na pozicije SZL. Tako „notranje“ pripravljen na neoporekanju Stalinu v evropskih zadevah je bil vesel, da bo končno le osebno spoznal Stalina. Nestrpno je čakal na prvi sestanek Treh Velikih v Teheranu, ki naj bi se vršil v kratkem.

Dr. VLADISLAV BEVO

Ameriški diplomati poročajo o koroškem vprašanju

Februarja 1980 je ameriško poslanstvo na Dunaju poslalo posebno poročilo zunanjemu ministrstvu o narodnostnih manjšinah v Avstriji. Poročilo sta napisala E. Gardas in Woodward Romine, politična svetnika poslanstva, podpisal pa ga je tedanji poslanik Milton A. Wolf. Iz poročila se odražajo razni momenti, ki prikazujejo vlogo Jugoslavije kot zaščitnice koroških Slovencev v kaj temačni luči. Naj govori poročilo samo:

„Situacija narodnostnih manjšin v Avstriji je zavzela novo smer oktobra 1979, ko je jugoslovanski zunanji minister Vrhovec obiskal Dunaj in dal vedeti, da bi njegova vlada želela, naj se vprašanje manjšin preloži z mednarodnega torišča na raven avstrijskih notranjih zadev. Po tej izjavi je svetoval Slovincem in Hrvatom v Avstriji, naj se pogajajo neposredno z avstrijsko vlado. Avstrijska vlada je bila vesela, da je Jugoslavija, kot je vsaj trenutno izgledalo, smatrala, da je Avstrija pravična do slovenske in hrvaške manjšine. Poleg tega so še drugi mednarodni dogodki porinili manjšinske probleme bolj v ozadje.“

Po nasvetu jugoslovanskega zunanjega ministra so predstavniki slovenske manjšine predložili avstrijski vladi dne 7. decembra 1979, svoje zahteve, ki so bile vzete v pretres. Pričujejo, da bo vlada odgovorila v marcu (1980).

Številčna moč manjšin. — Narodnostne manjšine v Avstriji znašajo manj kot dva procenta vsega prebivalstva. Pri zadnjem uradnem štetju leta 1971 je Osrednji urad za statistiko naštel 25.000 Hrvatov na Gradiščanskem (Burgenland), 20.000 Slovencev na Koroškem, 8.000 Čehov in Slovkov na

Dunaju, 4.000 Madžarov na Gradiščanskem. Posebno štetje za „ugotavljanje materinega jezika“ leta 1977 ni prineslo uporabnih rezultatov, ker so manjšine to štetje bojkotirale. Izgleda pa, da je asimilacija (beri: ponemčevanje) zreducirala moč manjšin v zadnjih nekaj letih. (Še februarja 1979 je uradni bilten zunanjega ministrstva vseboval podatek, da je 70.000 Slovencev na Koroškem in manjše število Hrvatov na Gradiščanskem. Isti bilten je tudi trdil, da: „Slovenci tvorijo tesno povezano občestvo in njih pravice so zaščitene po zakonu, ki se v praksi tudi izvaja.“ Izgleda torej, da je v desetih mesecih 55.000 Slovencev nekam izgini- lo — ali ni to genocid prve vrste?) Tako neki zanesljiv vir v koroški deželni vladi ocenjuje število Slovencev na Koroškem v novembu leta 1979 na „15.000 morebiti kvečjemu 15.500.“ Prihodnje uradno štetje bo leta 1981.

Pravni položaj. — Narodnostne manjšine v Avstriji so pod zaščito državne pogodbe iz leta 1955 in regulirane z zakonom o narodnostnih skupinah, ki ga je avstrijski parlament sprejel leta 1976 z namenom, da izpolni izvajanje določil državne pogodbe. Medtem, ko državna pogodba v členu št. 7 govori le o slovenski in hrvaški manjšini, zakon o narodnostnih skupinah upošteva tudi češkoslovaško in madžarsko manjšino.

Narodnostni sveti ustanovljeni z narodnostnim zakonom za zvezo med manjšinami in vlado se pri Slovencih, Hrvatih in Čehoslovakih še niso osnovali, dočim so Madžari osnovali svojo leta 1979. Slovenci odklanjajo, da bi sploh imeli karkoli s to ustanovo, (Nad. na 2. str.)

LE LUDJE

na Pristavi

29. novembra

Sodeluje SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBL

OB 21. URI

OBVESTILA

SOBOTA, 22. novembra:

V Slovenski hiši ob 20.30 sakramentalna igra: Pedro Calderón de la Barca "Veliki oder sveta".
Zaključna proslava Slov. srednješolskega tečaja Ravn. Marka Bajuka v Slovenski hiši.

NEDELJA, 23. novembra:

V Slovenski hiši ob 17 proslava Kristusa Kralja s praznično sv. mašo in igro Pedro Calderón de la Barca "Veliki oder sveta".

SOBOTA, 29. novembra:

Na Pristavi nastop Le ludje ob 21. V Slovenskem domu v Carapachayu igra "Grče".

V Slovenski hiši nadaljevanje filozofskega ciklusa predavanj dr. Milana Komarja. Pričetek ob 16. uri v mali dvorani.

NEDELJA, 30. novembra:

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu prvo sv. obhajilo ob 9.30.

Na Slovenski pristavi prijateljsko srečanje v korist Slovenske radijske oddaje.

V Slovenskem domu v Carapachayu igra "Grče".

V Našem domu v San Justo ob 18. koncert mladinskega pevskega zbora.

SOBOTA, 6. decembra:

Pričetek kopalne sezone na letovišču Sloga. Ob 12. uri blagoslovitev vode.

V Slovenskem domu v San Martinu sklep osnovne šole in miklavževanje. Na Pristavi miklavževanje.

NEDELJA, 7. decembra:

V slovenskem zavetišču dr. Gregorija Rožmana ob 11.30 sv. maša za raj. odbornike in člane. Po maši kosilo.

V Slovenski hiši ob 9.30 mladinska sv. maša, nato proslava Brezmadežne, ki jo pripravljata Zvezna odbora SDO in SFZ.

NEDELJA, 14. decembra:

V Slovenski hiši ob 10.30 zvezni občni zbor SDO in SFZ.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 10. redni občni zbor.

SOBOTA, 20. decembra:

V Slovenskem domu v Carapachayu vsakoletna Božičnica Zveze slovenskih mater in žena v dobrobit potrebnim rojakom.

BOŽIČ, 25. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu božični zajtrk z božičnim nastopom.

SREDA, 31. decembra:

V Slovenskem domu v San Martinu veliko silvestrovanje (Planika).

V DOBRODELNI SKLAD

Zvezi slov. mater in žena so darovali: g. Skvarča 100.000 pesov; ga. Marija Eiletz 30.000.— pesov; ga. Pavlina Dobovšek 30.000.— pesov namesto rož na grob ge. Anice Šenk-Spreitzer in družina Savelli 50.000.— pesov namesto cvetja na grob pok. bratu Franciju. Vsem Bog plačaj!

SLOVENC V ARGENTINI

(Nad. s 3. str.)

vsak v naročje svoje mamice in očka z rdečim nageljnom.

Po voščilih so nam z odra zapeli še štiri pesmice. Sledil je nastop najmanjših iz otroškega vrta, ki ga vodi gđc. Bernarda Hirschegger. Razveselili so vse navzoče z deklamacijo, petjem in duhovnim šopkom.

S podobnimi prizorčki so nastopili

Naš dom

San Justo

vabi vse rojake na

Družabni primorski večer

22. novembra 1980 ob 21. uri

Igra priznani SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBL

TUDI Z VAŠO POMOČJO

bosta svobodna slovenska beseda in pesem še dolgo vžigali v slovenskih srcih ljubezen do slovenstva! Prepričajte se o tem in poslušajte edino slovensko radijsko oddajo v Južni Ameriki, "Svobodna Slovenija" po Radio Antártida, vsako nedeljo ob 8 zjutraj. Vaš jubilejni dar ob 10-letnici oddaje lahko poklonite tako, da kupite za \$ 60.000.— vstopnico za prijateljsko srečanje na slovenski Pristavi v Castelarju v nedeljo, 30. novembra opoldan. Poleg okusnega kosila in prijetne družbe bo na vstopnice še bogato žrebanje. Če imate že vstopnico, povabite še vaše sorodnike in prijatelje, da se bodo z vami veselili, če boste zadeli katerega od treh lepih dobitkov. Kosilo pa bo tudi po zmerni ceni. (Lahko pa jim ga tudi vi plačate, vam bodo zelo hvaležni.)

Vabita: Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet

DRUŠTVENI OGLASNIK

Seja Medorganizacijskega sveta bo v petek, 21. novembra ob 20. uri v Slovenski hiši.

Učiteljska seja bo pa v sredo 26. novembra ob 20. uri v prostorih Zedinjene Slovenije.

Šolska kolonija ZS bo od 26. dec. do 10. januarja 1981. Prispevek za otroke članov je 350.000.— za ostale 400.000.—.

Prosimo, ne odlašajte s poravnavo naročnine!

Sobota, 29. novembra ob 20
Nedelja, 30. novembra ob 18
v CARAPACHAYU

igra v petih dejanjih

"GRČE"

režija g. Tine Kovačič

Miklavževanje na Pristavi

SOBOTA, 6. DECEMBRA 1980
ob 19. uri

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

MARCELO T. DE ALVEAR 1241, PRITL.
CAPITAL FEDERAL T. E. 393-3556

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 666-4366.

JAVNI NOTAR FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

CANGALLO 1642 BUENOS AIRES
prililče, pisarna 2
T. E. 35-8227

Dr. MIHAEL STARIHA

SPLOŠNA KLINIKA
špecialist za krvne bolezni

Ordinira v ponedeljek, torek, četrtek in soboto. Predhodne prijave
po T. E. 628-0943.

Zapiola 2402 Castelar

tudi otroci iz ljudskošolskega tečaja in končali spored s prizorom "Večer na vasi pred Marijinim znamenjem".

Vsi, mladi in stari so bili za sklep postreženi s sladko pijačo in pecivom. Bb.

Odbor Počitniškega doma dr. Hanželiča sporoča, da je v Počitniškem domu še na razpolago v drugi polovici februarja pet sob v času od 15. 2. do 28. 2., od 15. 2. do 28. 2., od 21. 2. do 28. 2., od 13. 2. do 28. 2. in od 16. 2. do 28. 2.

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,
Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.419.896

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1980: za Argentino \$ 88.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 93.000.—; ZDA in Kanada z avionsko pošto 40 USA dol.; obmejne države Argentine 35 USA dol.; Avstralija 60 USA dol.; Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa z navadno pošto 35 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101, BUENOS AIRES, T. E. 362-7215

KREDITNA ZADRUGA "SLOGA" z o. z.

BME. MITRE 97 RAMOS MEJIA

T. E. 658 - 6574
654 - 6438VSAK DAN OD 15. DO 19. URE
OB SOBOTAH OD 16. DO 19. URE

PODRUŽNICA:

SLOVENSKI DOM - SAN MARTIN
CORDOBA 129 - T. E. 755 - 1266

TOREK IN ČETRTEK OD 18. DO 20. URE

Naš dom

San Justo

v nedeljo, 30. novembra, ob 18. uri

Koncert mladinskega zbora

III. MLADINA POJE

VSI PRISRČNO VABLJENI!

LETOVIŠČE "SLOGA"

Del Cielito 279

Villa Udaondo

Castelar

Kopalna sezona se bo začela z blagoslovitvijo vode dne 6. decembra 1980 ob 12. uri. Ta dan imajo vsi člani prost vstop. Letovišče bo odprto vsak dan od 9. do 21. ure. razen ob sredah, ko bo zaradi čiščenja ves dan zaprto.

Vstopnina

V nedeljah in praznikih	\$ 15.000.—
V delavnikih	\$ 10.000.—
Člani nad 18 let starosti z vsaj \$ 600.000.— vezanih delnic	brezplačno
Mladina od 12 do 18 let starosti z vsaj \$ 300.000.— vezanih delnic	brezplačno
Mladina od 12 do 18 let starosti brez vezanih delnic s popustom	50%
Izposojevalnina stolov	\$ 1.000.—
Izposojevalnina miz in omaric	\$ 2.000.—
Izposojevalnina ležalnih stolov	\$ 3.000.—

Splošna določila

- Otroci do 12. leta imajo prost vstop samo v spremstvu staršev, ali pa če so pod varstvom kakšne polnoletne osebe (nad 18 let) in imajo pisмено dovoljenje staršev ter njihovo izkaznico.
- Vezane delnice dajejo pravico do prostega vstopa samo imetniku, ne pa tudi njegovim družinskim članom.
- Vstop je dovoljen le članom in njihovim družinam s posebno izkaznico, ki se dobi v pisarni ali na letovišču za \$ 2.000, in ki so obvezne tudi za lastnike vezanih delnic.
- Odbor si pridržuje pravico pripustitve na letovišče tudi nečlanov, ki pridejo v spremstvu člana, vendar velja zanje dvojna vstopnina.
- Vse obiskovalce opozarjamo na strogo izpolnjevanje pravilnika glede vedenja na letovišču. Za kršitelje veljajo določila čl. 16 za-družnih pravil (Odbor ima pravico izključiti člana, ki bi s kršitvijo pravilnika napravil Zadrugi gmotno ali moralno škodo). — Člani nad 65 let starosti ne plačajo vstopnine.

Upravni odbor Kreditne zadruge SLOGE z o. z.

ORGANIZACION

ESLOVENA INMOBILIARIA

T. E. 651-5885

HIPOLITO YRIGROYEN 2946 - S. JUSTO

O. E. ima v naprodaj:

Zemljišča: Na Av. Calderón de la Barca in Ruta 3, 24.800 m2 po U\$S 220.000.
Na Av. Provincias Unidas v San Justo, 4 lote (10x 55 m vsaki) po U\$S 400.000.

Tovarne: Tovarna v San Justo; 3.200 m2 prostega zemljišča; 1.400 m2 zidanega.
Tovarna v San Justo; 49.700 m2 zemljišča, na asfaltu; 8.000 m2 pokritega s pisarnami, 3 telefonske linije (fuerza motriz 1.000 HP).

Tovarne v najem: 1. Galpón na Av. Rivadavia v Ramos Mejía; 2. v San Justo v bližini tovarne Chrysler; 3. na Av. Arieta v bližini tovarne Santa Rosa.

Ne pozabite, da vam je vedno na razpolago brezplačna strokovna ocenitev.

V SOBOTO, 22. NOVEMBRA, OB 21

IN V NEDELJO, 23. NOVEMBRA, OB 17.30

v dvorani SLOVENSKE HIŠE

Calderón de la Barca, največji španski dramatik:

Veliki oder sveta

v izvedbi Slovenskega gledališča

Vstopnina v soboto bo po \$ 10.000.—; v nedeljo za odrasle enako, za osnovnošolsko in srednješolsko mladino stojišča brezplačno. Vstopnice bodo na razpolago eno uro pred prireditvijo. Rezervirate pa si lahko do petka zvečer po telefonu 69-9503.

SREDNJEŠOLSKI TEČAJ

RAVN. MARKA BAJUKA

SLOVENSKA HIŠA

vabi vse starše dijakov in prijatelje slovenskih šol k zaključni prireditvi 22. novembra.

Spored: ob 17 sv. maša, zatem razdelitev spričeval po razredih in nato zaključek v glavni dvorani Slovenske hiše.

RAVNATELJSTVO

Po težki bolezni nas je 31. oktobra zapustil naš preljubi mož, oče, in stari oče

Alfonz Pipan

časnikar in trgovec

Globoko užaloščeni se zahvaljujemo vsem, ki so se prišli posloviti od njega in mu poslednjikrat izkazati svoje prijateljstvo in spoštovanje.

Žena Tatjana roj. Švajgar, sinova Danilo in Marko, snahi Kristina in Rosa, vnukinji Marjana in Barbara.

Iz domovine smo dobili žalostno vest, da nas je 13. oktobra zapustil v visoki starosti 87 let naš oče, tast in stari oče

Verij Švajgar

železniški strokovnjak in glasbenik

Hči Tatjana Pipan, roj. Švajgar z družino.

Buenos Aires, Ljubljana, Celje, novembra 1980.

Novice iz Slovenije

GORNJA RADGONA — V začetku oktobra se je začela trgatve po gorica. Vreme pa letos ni bilo naklonjeno grozdju, pa tudi ne koruzi. Trgategrov grozdja se je zavlekla za kaka dva tedna. Količinsko bo dokaj obilna, kvaliteta pa bo dokaj slaba. V Pomurju predvidevajo, da bodo predelali iz letošnje trgatve 12.000 hektolitrov vina, 100.000 steklenic polpenecnega vina in kakih 150.000 steklenic šampanjca.

LJUBLJANA — Po nekajletni prekinitvi so člani proročnega Slovenskega duhovniškega društva organizirali „Izobraževalni tečaj“ za svoje člane. Za uvod so povabili „tovariša“ Jožeta Smoleta, člana predsedstva Centralne konferenke Zveze komunistov Slovenije, da jih je smolil z razlaganjem političnega položaja v sedanjem svetu z vidika Jugoslavije in njene „nevrščene“ politike.

SEZANA — V šolskem centru v Sezani je odgovarjal Josip Vidmar na razna vprašanja o svojem delu ob 85-letnici rojstva. Tako je rekel, da ne ve točno, kdaj je bila ustanovljena v njegovi hiši Protiimperialistična fronta, morda 26. ali pa 27. aprila 1941. Dodal pa je, da mu je skoraj všeč, da ta datum ni absolutno precizen, „kajti vse velike stvari so zavite v neke megle“. Glede portoroškega posveta o rabi slovensčine pa meni, da so bili upi v sklepe enega zborovanja pretirani. O umetnikih, ki hočejo novo revijo, pravi, da podpisniki zahteve niso znali povedati, kaj prav za prav hočejo in da „ti ljudje ne spadajo skupaj in da se bo skupina prej ali slej razšla“. Tudi je popolnoma avtoritarno zatrdil, da s sedanjo kritiko ni zadovoljen in je tudi ne odobrava.

KOPER — Kratkoročni načrti za obdobje 1981-1985 za kraško obalno področje niso usklajeni, zato jih bo treba pregledati in v dveh mesecih preredigirati. Pravijo, da so načrti bili dobri, da so jih v občinah odobraval, toda ko se je začelo govoriti o denarju, so prišli do spoznanja, da denarja ne bo dovolj. Sedaj stoje pred dilemo: Kaj bo treba opustiti. Sicer ta problem ne pesti samo v Kopru, ampak bo treba želje uskladiti z denarjem še marsikje drugje.

LJUBLJANA — Dolgotrajno deževje v Sloveniji v začetku oktobra je povzročilo hude poplave in seveda ogromno škodo v okolici Brezice, Novega mesta, Celja, Slovenske Bistrice, Murske Sobotne, Maribora, Idrije in Koprca, Bleda, Metlike in Črnomlja. Na Pohorju pa je že zapadlo nad 15 cm snega, prav tako tudi na Vršču.

LJUBLJANA — Težki gospodarski položaj je oblastnike v Sloveniji prisilil, da so apelirali, naj podjetja poskusijo čim več izvoziti. Zahtevali so, naj bi se podjetja obvezala za poveča-

nje izvoza industrijskih izdelkov za 38 odstotkov, izvoz blaga za 46 odstotkov in izvoz uslug za 54 odstotkov. Za izvozom „uslug“ se seveda skriva „izvoz delovne sile“, kajti usluge dela največ gradbena industrija... Med podjetji, ki so prva pristala na povečanje izvoza je ISKRA, ki je objavila izvoziti do konca leta izdelkov v vrednosti 155 milijonov dolarjev, prejšnji letni načrt je predvideval le 140 milijonov dolarjev.

IDRIJA — V Idriji so se pritoževali, da imajo slabe trgovske, gostinske in obratne storitve. Sedaj ni dosti bolje, vendar imajo „potrošniški svet“, ki se sedaj bavi z reševanjem problemov.

PORTOROŽ — Letošnji pridelek soli je bil zaradi izredno slabega vremena precej slab, vendar pa je v povprečju zadnjih desetih let. Sólnarji so v solinah v času od 20. julija do 10. septembra nagrabili 4700 ton soli. To pa je manj kot en odstotek celotne državne porabe soli.

UMRLI SO OD 13. 10. DO 20. 10. 1980:

LJUBLJANA — Marija Marinšek r. Marušič; Zdravko Macarol, gradb. inž.; Mihael Jerič, 71, tajnik režimskega Slovenskega duhovniškega društva, udeleženec NOV., up. župnik (umrl v Radencih); Justina Habič r. Žnidaršič, 79, up. uč.; Franja Bernot r. Rozman, 93; Marija Bezeljak, up. uč.; Verij Švajgar, up.; Leo Petek, up. žel. ur., 85; Slavko Čepun, up., 70; Marija Zidar r. Gostinčar; Stanko Zilič, up.; Marija Bogomolec r. Kermavner; Franc Rožič, 74, up., Kamil Krepek, up. sodnik; Ivana Sekolšek r. Fefer; Frančiška Kastelic r. Anžur; Marija Jakopič r. Erlih; Andrej Gabersčik, up.; Frančiška Magister r. Mrzlikar; Josip Konrad, 85, up.; Janez Mežnar, 79, up.; Franc Krese, „narodni heroj“, 61; Rudolf Končnik; Marija Maznik r. Vidmar; Ivanka Kresal r. Beseničar, 77; Milan Bračič, up., 79.

RAZNI KRAJI — Stanko Zadnek, up. prof., Nova Gorica; Marija Trobiš, 66, Ljubljana, prom. n.; Ferdinand Vaš, up., Litija; Koloman Žilavec, up. b. svetnik, Murska Sobota; Jože Zuletič, 70, Koper; Justina Kolar r. Lončar, Dvor (umrla v Gradcu, Avstrija); Jože Košir, Stara vas; Nežka Grad, 56, Dragomelj; Franc Rebolj, Grosuplje; Alojz Jerič, up., Zg. Kašelj; Jože Erjavec, žel. up., 72, Škofljica; Jože Hrovat, up., 73, Celje; Manca Trček r. Grdadolnik, Brezovica; Stanko Flerin, mlinar, Selohnan; Franc Berdajs, up., Litija; Jože Bizjak, up., 79, Zapoge; Jože Kobal, up., Kranj; Franc Romih, Braslovče; Leopold Jurj 70, Loka; Stane Drčar, up., Praproče; Karel Kociper, 57, Javor; Marija Potočnik, 57, Laško; Ladislav Kostanjevec, 74, Vrpolje, Slavonija; Marija Rutar r. Žegar, Zatočmin; Tomaž Demšar, Zaprevalj; Janez Brvar, up., Trbovlje; Jože Debevec, up. Borovnica; Ivana Šuklje, 42, Trnovec pri Metliki; Jože Žnidaršič, 41, Cesta, prom. n.; Alojz Kromberger, 89, Martinja vas, prom. n.; Mirko Lavrič, 69, Kompolje, prom. n.; Ludvik Vadnal, prof., Murska Sobota; Lovrene Pirc, up.; Franc Brausa, 54, Limbuš; Cvetko Batagelj, Lokavec pri Ajdovščini; Janez Nose, Trzmarjev Zan, Podgorica; Franc Grošelj; up., Radovljica.

Razvalina življenja

NA ODRU SLOVENSKEGA DOMA V SAN MARTINU

na odru Slovenskega doma v S. Martinu Franc Saleški Finžgar je pisatelj, ki ga človek bere in to, kar bere, tudi vidi in živo doživlja. V svojih delih pripovedno snov dramatično, dramsko snov pripoveduje — njegovi značaji so polni in konkretni, življenjsko resnični. Finžgarjeva dramatika ima v slovenskem slovstvu, pa tudi v slovenski družbeni in narodno idejni zgodovini že svoje določeno mesto. Tu je zapisana tradicija našega človeka, naših ljubezni in sovraštva, našega gospodarstva in trpljenja in zemeljske tragike. Finžgar je realist, ki sega v jedro življenja. Razvalina življenja je — v svoji zrelosti — drama realističnega prikaza tistega usodnega mešetarnjenja in špekulativstva pri sklepanju zakonov; je pa tudi drama nečesa globljega, drama ljubezni — v spoznanju človeške narave je pisatelj strnil krepost ljubezni in nenaravnost greha v besedah Tone, ki v drugem dejanju govori: „Vsaki ženski pové srce, kam spada. Samo da nekatera preprije srce, nekateri pa ga prekrižjo drugi. In tako jih na prste sešteješ zakone, ki jih je sklenil Bog. Večino zakonov pa naredi depar in grunti in imenitnost. Tedaj pa je hudič pri hiši.“ Pisatelj sam je o delu takole zapisal: „V življenju sem srečaval mnogo podobnih tragedij — manjših in večjih. Iz teh se mi je drama izoblikovala v to, kar pač je.“

Ta Finžgarjeva drama je bila z velikim uspehom igrana v Argentini vsaj že dvakrat in sicer v Ciudadeli v režiji Janeza Špeha in leta 1971 v prireditvi Gledališkega odseka Slovenske kulturne akcije in Slovenskega gledališča v Slovenski hiši v Buenos Airesu v režiji Nikolaja Jeločnika. Ta predstava je bila v počastitev stoletnice pisateljevega rojstva. Igrala je med drugimi v vlogi Tone gospa Nataša Smersu, katera je sedaj prevzela režijo te drame. Igralska družina Slovenskega doma v San Martinu nas je povabila na predstavo Finžgarjeve drame v soboto 15. novembra. Dvorana Doma je bila že zgodaj pred začetkom polna gledalcev. Točno ob napovedani uri (kar je piscu in ostalim bilo v veliko zadovoljstvo) se je odprl zastor. V pričakovanju, da bomo pač gledali dramo, katero bodo odigrali mladi in neizkušeni igralci, smo se počasi zmotili.

Lenčko, ki jo je čustveno in z mladostno silo predstavila veliko obetajoča mlada in izrazito gledališka moč Mirjanka Vorsič je z zanosom prvine ljubezni odlično odigrala. Urh Kanté — v sijajni zasedbi Marjana Jesenovca — je bil tipično izdelan, tako da so bili njegova samozadostnost, pohlep, trdost in brezobzirno očetovstvo povsem pozitivno preprečujoči. Ferjan je manjša, a zahtevna vloga, ki jo je odigral Jure Truden z dinamično, moško intim-

nostjo. Vloga kmeta Sirkva, v osebi Andreja Peršuha, je izzvala odobravoč smeh, čeprav je bila kreacija Sirkva pravo gledališko doživetje večera. Rejenko Tono je presenetljivo prevzetno odigrala Veronika Fajfar. Martina je v njegovi ljubezenski in ljubosumni intenzivnosti živo podal Jože Skalé. Žal pa smo pogrešali vlogo potovke Mice, ki bi lahko tudi bila kreacija zase.

Uspeh te predstave gotovo pripada odlični režiji, katero je imela v rokah nam vsem znana igralka gospa Nataša Smersu. Njen trud in napor je bil plačan z velikim uspehom predstave, kar je potrdil tudi močan aplavz ob koncu.

Proti vsemu pričakovanju, kot sem že preje omenil smo doživeli lep in bogat kulturni dogodek, katerega so nam nudili mladi slovenski igralci iz San Martina, od katerih pričakujemo še veliko na taki višini igranih odskih del. Scena me ni prepričala, pa je tudi to mogoče postaviti na višino, kot je bilo igranje, saj je v sanmartinski srenji mnogo mladih, ki študirajo in se zanimajo tudi za odrsko tehniko. Kar je pisca veselo presenetilo in upam, da tudi vse navzoče, je bil lep in jasen gledališki jezik. Tudi ta uspeh moramo pripisati gosepi Nataši. Nepozaben gledališki večer. Upam, da bo resno delo gledališke umetnosti ta skupina nadaljevala in stremela vedno po kvaliteti.

—ej

ZVEZNI 28. MLADINSKI DAN

Osemindvajseti mladinski dan sta letos Slovenska dekliska organizacija in Fantovska zveza praznovali v nedeljo 26. oktobra v Slovenski vasi v Lanusu. Z dviganjem zastav ob zvokih slovenske in argentinske himne smo začeli mladinsko prireditev.

Zatem so nas zvonovi mogočne cerkve Marije Kraljice poklicali k službi božji. Med mladinsko mašo, katero je daroval misijonar Peter Opeka, ki se nahaja med nami na obisku, smo nedež prepievali ob spremljavi kitar in orgel. Med pridigo nas je mladi misijonar bodril naj ne zapuščamo svojih krščanskih dolžnosti do Cerkve, kakor tudi, da naj upoštevamo važnost obiska božjih daritev v materinem jeziku. Opozoril je tudi nas mlade, naj se združimo med seboj, da tako lahko skupno pozivimo versko in kulturno delo v naši skupnosti.

Po sveti maši in po prijateljskih pozdravih med znanci, smo se pomaknili v pokrito igrišče, da prisostvujemo prvem delu tekem v odbojki.

Opoldne so pa za vse obiskovalce vaše gospe pripravile okusno kosilo. Popoldanski kulturni program se je pričel po končanih tekmah, ko so dekleta iz San Martina in fantje iz San Justa dosegli prvo mesto v odbojki.

Za uvod sta vse navzoče pozdravila predsednica in predsednik zveznih organizacij gđ. Damijana Andrejak in g. Pavel Pleško, ki sta med drugim povedala sledeče:

Predsednica SDO gđ. Damijana Andrejak je po uvodnih besedah in pozdravih razvijala misli o pomembnosti dela v mladinskih organizacijah. Njena osrednja misel je bila, da naj vse to ne postane samo tradicija, kot nekateri mislijo, ampak naj bo nadaljevanje resnega dela in ohranjanje slovenskih izročil. Vse to pa v ljubezni do podedovanih dobrin.

Predsednik SFZ Pavel Pleško je najprej napravil bežen pogled v slovensko zgodovino. Nato je dejal:

„Narod, ki ima tako močne korenine, da lahko preživi 1200 let politične nesamostojnosti, nesporno spada med velike narode. Navezanost do vsega slovenskega, in brezpogojna predanost veri, to je bil tisti življenjski sok, ki je tem močnim koreninam dajal moč in rast. Prav je, da se zavedamo in — kadar je prilika kot današnja — tudi poudarimo, da je bila prav Cerkev tista, ki je vsemu slovenskemu dajala iskreno pomoč in oporo.“

Ko je opisal začetek komunistične revolucije je nadaljeval:

„Slovenski svobodnjaki, ki so znali dobro ločiti med svobodo in suženjstvom, so se odločili za svobodo, čeprav so za to morali žrtvovati vse materialne dobrine in domovino; odšli so v tujino, da si, kjerkoli, uredijo novo življenje v svobodi.“

Mi danes uživamo sadove, lahko rečemo, gigantskega dela, ki so ga opravili naši starši. Slovenske družine imajo svoje domove, posamezni okoliški krasne prosvetne domove. Imamo slovensko službo božjo, slovenske šole, slovenske pesmi kolikor le hočemo, imamo slovenski tisk. Nastaja pa vprašanje: kakšno je naše sodelovanje?“

S tem v zvezi je govornik izvedel nekako spraševanje vesti mladini. Kako je z njihovim sodelovanjem za ohranitev slovenskega tiska, organizacij, Domov itd. Nato je stavil vprašanja: „Ali smo sploh kdaj pomislili, kako težko je bilo biti in ostati Slovenec, na primer na Primorskem, pod fašističnim divjaštvom, ali na Koroškem pod silnim pritiskom germanizacije? Kakšno je naše zadržanje in življenje sploh ob toliki svobodi, ki smo jo deležni v tolikšni meri, da se skoro ne zaveda-

mo? Ni namreč mogoče, da bi generaciji, ki je s tolikšnim — lahko bi rekli trmastim — zagonom in delom ustvarila vse to, kar danes imamo mi mladi, sledila generacija 'lahkega življenja in sladkih popevčič!‘“

Predsednik Pleško je zaključil svoj govor:

„Pojdimo načrtno k slovenski besedi, peti, govorni in pisani! Mi, ki živimo v strnjeni in organizirani skupnosti, imamo za to večjo dolžnost kot oni drugod po svetu, ki živijo razpršeni. Zavedajmo se, da bo naša generacija pred zgodovino morala dati odgovor za vse, kar je ob toliki svobodi brezbržno opustila. Nam in za naše razmere bi Simon Gregorčič gotovo še enkrat napisal: 'Na delo tedaj, ker rešobni so dnovi, a delo in trud ti nebo blagoslovi!‘“

Zatem so sledili nastopi skupin deklet in fantov iz različnih okrajev.

V prvi točki so nam ramaška dekleta pokazale dobro pripravljeno ritmično vajo pod vodstvom ge. Eme Kessler. Žal, nismo mogli videti kaj novega, kar bi gotovo bolj privleklo navzoče.

Pod vodstvom ge. Vitrihove so zatem pripravljale dekleta iz Pristave v narodnih nošah, da nam pokažejo prijeten rajalni pohod.

Lanuška dekleta so nam zatem zaplesala ob smenani melodiji domačega orkestra Magnuma in pod vodstvom gđ. Marte Rozina.

Praznovanje Pristavskega dne

Od takrat, ko smo Slovenci v Argentini spoznali, da potrebujemo prostor za svoja družabna srečanja, je poteklo že mnogo let. Koliko? Je že kar težko ugotoviti. Zato praznovanje tega dogodka, Pristavski dan, ne nosi nobene predhodne številke.

Takrat je bil smoter tega zelenega prostora, da se naseljenci v Velikem Buenos Airesu najdejo v domači družini, pogovoru. V teku let je nastanek krajevnih Domov zmanjšal vplivni krog Pristave in si ustvaril svoje zaledje v široki moronski okolici. Zato je Pristavski dan nekako žeganje za svoj delokrog, na katerega ponavadi pridejo tudi rojaki iz drugih okrajev...

Nedelja 16. novembra je prikazala obiskovavcem umiti obraz Pristave: prejšnji dan je deževalo, ter priklenilo prah na tla. Pristava je bila v muhastem pomladanskem času res zelena Pristava.

Uradno je dan začel okoli poldneva z dviganjem zastav. Predsednik društva Slovenska pristava France Pernišek in predstavnica mladine Veronika Zurec sta dvignila argentinsko in slovensko zastavo, kar so prisotni spoštljivo spremljali s petjem himen.

Zatem so se vsi pomaknili v dvorano, kjer je msgr. Anton Orehar daroval sv. mašo. Ljudsko petje je vodil in spremljal na harmoniju Gabrijel Čamerinik.

V svoji pridigi je mašnik pokazal na enakost nalog šentviških škofovih zavodov in naših Domov: rast samozavesti in ponosa v nas, utrditev vere in morale.

Po zbrano opravljeni cerkveni nedeljski dolžnosti, so se gostje pomaknili v gostinski prostor in se poslužili o-

Sledili so folklorni plesi, katere je izvajala sanhuška mladina pod vodstvom g. Janeza Bitenca. Čeprav so nam plesi že znani, sta simpatija in izučnost plesalcev ugajali gledavcem.

Da ne bi ta naš kulturni program potekal tako resno se nam je predstavila skupina fantov iz San Martina pod imenom kvartet „Zapoj“ in pod vodstvom g. Lojzeta Rezlja st. V dobro igrani mimiki so nam zaigrali dve pesmi tega slavnega argentinskega kvarteta.

Nato smo zopet prisostvovali prosti vaji, tokrat v izvedbi carapachayskih deklet in pod vodstvom gđ. Kristine Sušnik.

Kot zadnja točka nas je folklorna skupina iz Slovenske vasi pod vodstvom g. Boga Rozina razveselila z lepo pripravljenimi plesi ob spremljavi harmonike. Zaključil je program zvezni športni referent Blaž Miklič z razdelitvijo pokalov letošnjim zmagovalcem različnih panog:

Ping-pong: SDO Morón SFZ Carapachay. Šogomet: SFZ San Justo. Odbojka: SDO San Martín; SFZ San Justo. Skupni pokal zmagovalcev iz okrajnih mladinskih dni: SDO San Martín; SFZ San Justo. Pokal Karel Mauer za zmagovalce iger mladinskega dne: SDO San Martín; SFZ San Justo. Po bogatem kulturnem programu smo se vsi pomaknili v dvorano, kjer nas je sprejel domači orkester Magnun, da nas čeprav malo bučno razveseli ob melodijah domačih polk in valčkov.

a.-e.

kusnega kosila. Ob mizah se je razvil živahen razgovor, ki je trajal vse do pričetka popoldanskega sporeda.

Na prenovljenem igrišču so se zbrali gostje in prisostvovali nastopom. Kot prvi je pozdravil navzoče France Pernišek in podal razvoj pristavskega življenja na kulturnem in narodnostnem polju ter delavnost članov, ki ta razvoj omogočajo. Poudaril je pristop mladih, ki so sami od sebe prevzeli iniciativo, da se Dom čim hitreje in bolje izpopolni.

Kot slavnostni govornik je pristopil k mikrofonu dr. Julij Savelli. Njegove misli objavljamo v uvodnem mestu.

Spored je povezovala Nadi Kopač. Mladina je nastopila z alpskim plesom; učenci šole dr. Franceta Prešerna so zaplesali ples Purmarca. — Za to priliko so se pod vodstvom ge. Anke Gaserjeve zbrale nekdanje Slovenske mladenke in zapele: V dolinci prijetni, Vse rožice rumene, Kuvavica in Gorčez Bistrico pridemo. S svojim dobrim izvajanjem so nam priklicale v spomin svoje najuspešnejše nastope ne samo med nami, tudi med široko argentinsko publiko.

Program so zaključile deklice z vajo s palicami in stilu charlestona in dekleta s prijetno vajo z rožami.

Ker je ves dan vlek močan veter in je postajalo že hladno, so se udeleženci radevolje preselili v zaprte prostore ali k ražnju, kjer so se pekli vabljivi čevapčiči.

Dnevu bi seveda nekaj manjkalo, če bi se v večeru ne razvila družabnost s plesom. Mladi ansambel „Magnum“ je poskrbel za razigrane melodije, ob katerih so se zavrteli stari in mladi.

GB

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnostne novice:

Krst: V nedeljo 9. novembra je bil krščen v Mendozii Tomaž Bajda, sin Jerneja in ge. Angele roj. Šmon. Za botra sta bila gđ. Bernarda Šmon in Marjan Bajda. Krstil je g. župnik Ivan Tomažič. Čestitamo!

Večne obljube pri salezijancih. V petek 21. novembra je v cerkvi Marije Pomočnice kristjanov (Don Bosco) v Ramos Mejiji napravil večne obljube slovenski salezijanski bogoslovec Jože Repovž, nekdanji delavni član v naših mladinskih organizacijah in še sedanj sodelavec pri naših verskih prireditvah.

Buenos Aires

Š AHOVSKO PRVENSTVO 1980

4. kolo

V soboto 22. novembra se je v Slovenskem domu v San Martinu odigralo 4. kolo šahovskega prvenstva 1980, ki ga med slovenskimi Domovi v Vel. Buenos Airesu organizira naše osrednje društvo Zedinjena Slovenija. Kot je bilo pričakovati, je bilo nekaj partij izredno napetih kot npr. Mehle-Indihar ali Škerlj S. Sušnik D. Rezultati 4. kola so naslednji: Škerlj S. 1 — Sušnik D. 0, Žakelj J. 0 — Dimnik D. 1, Indihar L. 0 — Mehle 1, Kunc D. — Sušnik F. (prestavljena), Magister A. 1 — Močilnikar A. 0, Bitenc A. 1 — Močilnikar F. 0, Vasle M. 0 — Klemenčič V. 1, Marolt J. (izstopil) 0 —

Trlep A. 1. Zaradi bolezni prestavljena partija Sušnik F. — Kunc se je odigrala v torek 25. novembra.

Po končanem 4. kolu in ko manjka do zaključitve prvenstva še eno kolo, e stanje na prvenstveni lestvici naslednje: Škerlj 3 1/2, Dimnik 3, Mehle 3, Sušnik D. 3, Žakelj 2 1/2, Bitenc 2, Indihar 2, Klemenčič 2, Kunc 2 (dolguje še eno igr) Magister 2, Trlep 1 1/2, Sušnik F. 1 1/2 (dolguje še eno igr), Močilnikar A. 1, Močilnikar F. 1, Marolt 0. Zaključeno 5. kolo se bo odigralo v soboto 29. novembra ob 20. uri v Slovenskem domu v San Martinu. Vabljeni vsi šahisti, posebno pa še prijatelji in znanci tekmovalec.

Berazategui

Prijetno toplega 26. oktobra se je vsa srenja zbrala v Domu, da počasti svoje matere. Možeje in mladina, ki so bili ta dan „gostitelji“ so na zelenem vrtu posedli vse matere k z cvetjem okrašenim sedli vse matere k z cvetjem okrašenim (Nad. na 4. str.)

Darovali so

V tiskovni sklad Svobodne Slovenije so darovali: Ivan Pavlovčič, Capital Federal 7.000 pesov; Jože Zavodnik, Salta, 7.000 pesov; N. N., Hurlingham, 100.000 pesov; Ivan Cukjati, La Tablada 12.000 pesov in Ivan Mehle, La Tablada 30.000 pesov.

Vsem darovalcem iskrena hvala. Uprava Svobodne Slovenije

AMERIŠKI DIPLOMATI POROČAJO O KOROŠKEM VPRAŠANJU

(Nad. s 1. str.)

ker zavračajo v celoti zakon o narodnostnih skupinah, na katerem bi bili sveti osnovani, medtem ko so Hrvati in Čehoslovaki neenotni in se ne morejo sporazumeti o tem, kdo naj bi jih v teh svetih predstavljal.

Slovenske zahteve. — Decembra 1979 so predstavniki Slovencev predlagali avstrijski vladi „operativni kolektor“ — izraz, ki spominja na zahteve Južnotirolcev do Italije —, ki bi vseboval sledeče postavke:

— Dvojezičnost v otroških vrtcih na južnokoroškem mešanem ozemlju;

— Obvezen pouk slovenščine, ne le kot neobvezen predmet, v vseh osnovnih šolah na mešanem ozemlju (zdaj je samo 14 procentov dijakov vpisanih v slovenski pouk — v letošnjem šolskem letu, 1.065 od vsega 7.435 otrok);

— Pospeševanje gospodarskih podjetij v južni Koroški;

— Razširitev slovenskih programov radia Celovec in inštalacijo naprav, s katerimi bi Korošci lahko sprejemali programe ljubljanske televizije;

— Ustanovitev komisije iz predstavnikov deželne vlade in slovenske manjšine za namenom, da do leta 1983 pripravi nov zakon, ki bi nadomestil sedanji zakon o manjšinah.

(Komentar političnega oddelka na poslaništvu: še pred nekaj leti bi take zahteve vzbudile viharo kričanja pri koroških Nemcih. Dejstvo, da tokrat ni bilo take reakcije upravičuje zaključek, da ima vlada nekoliko več prostosti pri svojem trudu za zadovoljitev Slovencev.)

Hrvaška manjšina. — Položaj hrvaške manjšine v Avstriji je karakteriziran z razbitjem manjšine v dva tabora: socialističnega, ki predstavlja približno 25 procentov gradiščanskih Hrvatov in se poteguje za asimilacijo (beri: pomencenje) in pet bolj konservativnih frakcij, katerih edina stična točka je nasprotovanje asimilaciji. Ena konservativnih skupin, ki se imenuje „Odbor za Pravice gradiščanskih Hrvatov“ namerava vložiti tožbo na ustavnem sodišču v Avstriji proti vladi, češ da jim krati zagotavljen pravice s tem, da jim ne daje podpor pod pretvezo, da še niso osnovali narodnostnega sveta.

(Komentar poslaništva: Izgledi, da bi taka tožba uspela so pičili, ker zakon o narodnostnih manjšinah jasno predpisuje, da se prošnje za subvencije lahko predložijo le po manjšinskih odborih, ki je v tem primeru pravosodno utemeljena in predpisana uradna pot.)

V skupnem nastopu v začetku februarja 1979 je pet konservativnih skupin predložilo kanclerju Kreiskyju spo-

menico, ki trdi, da so določbe državne pogodbe o manjšinah še neizpolnjene. Pozvale so vlado, naj se prične pogajati za „operativni kolektor“ vsebuje vrsto ukrepov, ki pravijo, da so potrebni za obstanek in svobodni razvoj njihove manjšine. Ti ukrepi naj bi vključevali podpiranje organizacij gradiščanskih Hrvatov, ustanovitev urada za hrvaške šole v gradiščanski deželni upravi, ustanovitev narodnostnih uradov v zveznih in deželnih upravah in revizijo zakona o narodnostnih manjšinah, ki naj bi se vskladil z namenom in besedilom državne pogodbe. Prav nič ne kaže, da bi bila vlada voljna kaj odgovoriti na te zahteve. V preteklosti so takim zahtevam konservativnih gradiščanskih Hrvatov sledile izjave socialističnih Hrvatov, ki so zatrjevale, da je manjšina popolnoma zadovoljna s svojim sedanjim položajem.

Zaključek. — Narodnostne manjšine za sedaj na splošno ne predstavljajo resnega problema v Avstriji, posebno še ne zato, ker je jugoslovanska vlada, kot kaže, izbrisala to zadevo z liste svojih najvažnejših točk v jugoslovansko-avstrijskih odnošjih. Vendar je vsekakor potrebno, da se ta problem pazljivo zasleduje. Mogoče je slovensko zatiranje, da sta jim jugoslovanski poslanik na Dunaju Novak Pribežević in celovški konzul Milan Samec zagotovila, da bo Jugoslavija „vedno podpirala“ njihove pravice opomin Avstrije, da bo jugoslovanska vlada navzlic svojemu sedanjemu strpnemu zdržanju, vedno čula nad pravicami svojih manjšin, ki živijo v Avstriji.“

Tako poročilo ameriškega poslaništva. Ze 25. maja 1980 pa je ameriško ministrstvo dobilo poročilo, da nepustljiva politika koroških deželnih političnih strank do pozitivnih predlogov slovenskih predstavnikov glede rešitve manjšinskega problema v Avstriji dokazuje, da hoče uradna politika na Koroškem še nadalje slediti „silam, katerih bistvo je sovraštvo do Slovencev in, ki potrebujejo nenehen spopad za svoj obstanek“, po besedah slovenskih organizacij na Koroškem.

Socialistična, ljudska in liberalna stranka na Koroškem so pred kratkim skupno zavrnilo predloge slovenske manjšine za postopno izpolnitev člena št. 7 avstrijske državne pogodbe. V nasprotju s predsednikom socialnodemokratske stranke, kanclerjem Bruno Kreiskyjem, vodja koroških socialdemokratov Leopold Wagner (nekdanji član Hitler Jugenda) trdi, da je Avstrija izpolnila državno pogodbo, drugi dve stranki pa se z njim strinjata in grajata dunajsko vlado za „napačno presojo položaja na Koroškem“.

tijski sindikat. Ta je namreč odločil večje povišice plač za višje stoječe, „Solidarnost“ pa zahteva višje povišice za tiste, ki imajo nižje plače.

In končno Cerkev ostro napada vlado zaradi razširjanja brezbožnega materializma, medtem ko katoliška vera nima dostopa do obveščevalnih sredstev, razen oddaje nedeljske maše po radiju.

Boj se nadaljuje...

ITALIJA je preteklo nedeljo doživela hud potres, najmočnejši v zadnjih sedemdesetih letih. Prizadeti so bili zlasti južni deli, a močno se je čutil suneč prav do Rima. Najhujše posledice je potres pustil v provincah Napoles, Avellino, Potenza in Salerno. Ni še jasno razvidno kolikšno škodo je prizadel, a govori se o tisoč mrtvih, nešteto ranjenih, ter o tisočih porušeni domovih. Domača in mednarodna pomoč pa so prihitele, da omilijo položaj prizadetih.

Najtežja pa bo seveda obnova porušeni predelov.

Esfuerzo y trabajo

En una reciente entrevista televisiva el futuro presidente de la Nación, general Roberto Viola explicó sus puntos de vista sobre diversos temas de la actualidad argentina. En un pasaje de la conversación expresó:

“Debemos alcanzar una democracia republicana, representativa y estable y moderna, con la cual seguro estoy que no hay ningún argentino que difiera. Y el agregado de “estable”, que a algunos no les gusta, lo digo porque los militares realmente queremos una democracia estable, una democracia que no esté sujeta a los vaivenes de la coyuntura.”

“Yo les podría decir que tengán la absoluta certeza de que las fuerzas armadas no los van a defraudar, que se preparan para el trabajo. Olvidémonos de las exigencias de nuevos sacrificios. Yo solamente pido a la Nación esfuerzo y trabajo. Lo de sacrificio ya está bastante remanido.”

MEDNARODNI TEDEN

IRAK ter IRAN se vojskujeta že več kot dva meseca. Vojna fronta se je ustalila in, kot so napovedovali strokovnjaki, nobena izmed strank ne more prevladati. Organizacija združenih narodov je, kot posrednika, poslala tja bivšega švedskega ministerskega predsednika Olafa Palmea, ki pa je kmalu po prvih stikih izrazil svoj pesimizem nad uspehom posredovanja.

SALVADOR se nenehno potresa v hudih notranjih problemih. Pretekli teden je eden izmed članov vladajoče vojaško - civilne Junte, polkovnik Majano opozoril, da se pripravlja desničarski državni udar. Isti dan (sreda 19.) je bilo vsaj 35 mrtvih v raznih spopadih in atentatih. Tako so levičarski elementi ubili bivšega policista, njegovo ženo in dva otroka. Sploh so vedno bolj pogosti poboji celih družin. Naslednji dan, v četrtek 20., je oborožena vojaška skupina vdrla v salvadorske škofijske urade in napravila rekvizicijo. Uradno so se potem člani vlade oprostili pri škofu za ta korak.

Sodni postopek v Pekingu

Na Kitajskem se odigrava zadnje dejanje tragične dobe, ki je bila znana pod imenom „Kulturna revolucija“. Ta je divjala še za časa življenja starega revolucionarnega vodje Maočetunga. In še za njegovega življenja je tudi prišla reakcija na njene skrajne zahteve. Šlo je pravzaprav za nadoblast ter za vodstvo velenaroda, največjega na svetu.

Takoj po Maočetungovi smrti se je boj razplamtel, in vodje „kulturne revolucije“ znani kot „banda štirih“ pod načelstvom Maove vdove Jian Qing, so bili premagani, aretirani in vrženi v ječo. Po štirih letih ječe so sedaj postavljeni pred sodišče. Skupno z njimi sodijo v Pekingu tudi pet generalov, ki so jih svojčas „počistili“ iz vojske.

Pet izmed obtoženih, je že javno priznalo svojo „krivdo“, ostali, med njimi Maova vdova, vztrajajo na stališču, da niso krivi obtoženih dejanj, med katerimi se šteje tudi zločin, da so stregli po življenju pokojnemu Maoju.

Seveda tu ni mogoče govoriti o pravic in krivdi. Bilo je dvoje skupin. Vsaka s svojim namenom in svojimi metodami. Obe v okviru marksistične prakse, bolj ali manj skrajni. Ena je zmagala, druga je bila potisnjena na zatožno klop. S tem bo verjetno konec zgodbe, kajti svet se vrta naprej, in nit dogajanj niha nenehno, in nikdar ne more ostati v skrajnosti.

Poljska — deseta industrijska država

Nemški gospodarsko-trgovski list Handelsblatt je pred tedni analiziral gospodarski položaj Poljske in ugotovil, da ima Sovjetska zveza v svojih rokah močne karte, s katerimi drži to državo v šahu, čeprav je Poljska deseta najbolj industrializirana država na svetu. Je pa močno odvisna od Sovjetske zveze, predvsem glede uvoza nafte in drugih surovin. Sovjetska zveza dobavlja Poljski dve tretjini surove nafte in to po ceni, ki je za polovico nižja kot je cena na svetovnem trgu, in tri četrtnine železne rude, ki jo Poljska rabi za svojo težko industrijo. Istočasno pa Poljska izvažata veliko potrošnega blaga Sovjetski zvezi ter stroje, premog in žveplo. Petrolej pošilja Sovjetska zveza po posebnem naftovodu, rudo pa po posebnih širokotirnih železnici, kot jih imajo v Sovjetiji. Če torej Sovjetija ustavi te pošiljke, popolnoma ohromi poljsko industrijo, ki nima dovolj deviz za nabavo teh surovin na zahodnih tržiščih. Po drugi strani pa Sovjetska zveza brez hujših problemov nadomesti izgubo poljskega izvoza.

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Enainštirideseto redno zasedanje Argentinske škofijske konference, ki smo ga omenjali v zadnji številki, je poteklo ne da bi škofje podali kako posebno pastirsko pismo. Zadnja leta je namreč javnost ta zasedanja spremljala z velikim zanimanjem, ker je pričakovala običajne cerkvene analize tako socialnih kot političnih problemov argentinske družbe. Ker pa so to pot škofje analizirali bistveno pastoralne probleme, in se vsaj javno niso spustili na socialno področje, je zanimanje kmalu poglelo.

To je jasen dokaz, da se javnost na splošno kaj malo zaveda temeljnega problema sedanje argentinske družbe. In ta problem je, kot smo že katerikrat omenili, bistveno moralne narave. Z naše optike smatramo, da je tudi za vso družbo, ne le za Cerkev, bolj važna problematika laične udeležbe v pastoračiji, kot pa analiza zapeljanega gospodarstva ali pa bistvene ali nebitvene vloge političnih strank. Kajti, za argentinsko družbo je edina rešitev, edina prava, duševni prerod, ki naj iz globine spremeni lice Argentine, in jo, v bratstvu in edinosti, naslonjeno na duhovne vrednote, popelje na mesto, ki ji pripada.

Prav predmet laikov so škofje obravnavali, in prišli do vrste konkretnih sklepov, kako laike vključiti v delovanje evangelizacije. Kajti spričo posebnega položaja argentinske družbe, zlasti pa še spričo velikega pomanjkanja duhovnikov, je nujen pristop laikov k delu za razširjanje Božjega kraljestva.

Škofijsko zasedanje pa je trajalo malo manj kot običajno. Del škofov je moral namreč v delegaciji pohiteti v sosednjo državo Čile, kjer se je konec tedna odvijal narodni Evhariistični kongres. Kot ob priliki marijskega argentinskega kongresa v Mendozi, tako so tudi Čilenci izrabili to versko zborovanje; da so molili za mir in javno izpričali v Bogu in Mariji bratstvo s sosedi.

Tisti, ki so prisostvovali čilskemu verskemu shodu, so globoko presunjeni ob globoki vernosti, ki je prišla na evharističnem kongresu do izraza, pa tudi prav tistega doživlja bratstva, ki se je izrazilo do prisotne skupine argentinskih vernikov in škofov. Ali je torej sploh mogoče, da bi med tema narodoma izbruhnila bratomorna vojna? Teško, a ni nemogoče, kajti politični in

gospodarski mednarodni interesi nape-njajo vse sile, da bi do vojne prišlo.

Prav zato je papež Janez Pavel II sklenil, da „kuje,“ dokler je železo vroče“. Preteklo nedeljo se je, v običajnem nagovoru, namenil na vernike, in jih prosil naj s svojo molitvijo spremljajo molitev obeh bratskih narodov v iskanju miru. Omenjal je svoj namen, da se odslej naprej osebno posveti razmejitvenemu posredovanju. Papež je namreč tik pred potovanjem v Nemčijo sprejel tako argentinsko kot čilsko delegacijo, in sedaj pozval obe vladi k čim hitrejši rešitvi mejnega problema. Za to je poklical v Rim zunanja ministra obeh držav, da na tem visokem nivoju pripravijo glavne orise rešitve. V tem trenutku nihče ne dvomi, da lahko Sveti oče, z močjo svoje moralne avtoritete, pripelje do zaželeno mirne rešitve.

Argentina pa trenutno stoji pred drugim problemom. V Washingtonu se vrši zasedanje Organizacije ameriških držav OEA. Tam se obravnava tudi problem človečanskih pravic, in poročilo, ki ga je sestavila zadevna komisija Organizacije, ko je lansko leto obiskala Argentino.

Tukajšnje zastopstvo vztraja na dejstvu, da omenjena komisija ni vzela v poštev vseh okoliščin, katere so vlada-le v državi za časa prave državne vojne. A glavno ob tem ni, da bi Organizacija obsodila argentinsko vlado, temveč to, da se je zadeva znova javno razpravljala, ko je komisija raziskovala zadeve, storjene pred leti, in na podlagi njih izdala svoje poročilo, katero sedaj Organizacija preračeta leto in pol pozneje.

Še kratko omembo domače zadeve. Vsa država je z zanimanjem sledila prvemu televizijskemu nastopu bodočega predsednika generala Viola. Ta se je razvijal v obliki dialoga in bil prenašan prvenstveno po televizijskem kanalu 3 iz Rosarija. Tam je Viola obrazložil svoje gledanje na nekatere probleme sedanje časa v Argentini. Seveda ni povedal nič posebno novega, saj je izjava bila, v eni ali drugi obliki, že prej znana. Kot menijo opazovalci, je bil glavni namen, približati se javnosti.

Medtem pa se znova kaže ljudska nejevolja. Transport se je namreč konec pretekega tedna znova podražil. To pot je skok v nekaterih primerih predstavljal 18 odstotno povišico.

Težave nikaraške opozicije

Ni še minilo leto in pol odkar je zmagal revolucionarni preobrat v Nikaragvi in že prestaja demokratična opozicija hude čase. Že takoj po padcu Somoze je bilo razvidno, da bodo sandinisti, marksistično usmerjeni, skušali doseči nadvlado, na rovaš demokratičnih elementov, ki so jim pomagali v borbi proti diktaturi.

Proces, ki je tekel skozi te mesece, bi bilo primerno ob priliki podrobneje pogledati. Danes omenimo le, da so bili zadnji tedni odločilni, in je praktično zapечатena usoda demokracije v Nikaragvi. Po izstopu demokratičnih

Je torej Poljska močno navezana na „bratski objem moskovskega medveda“, čeprav je, kot smo omenili, deseta industrijska država v svetu. Letno Poljska industrija nakoplje nad 200 milijonov ton premoaga, pol milijona ton bakra in izdelata nad 20 milijonov ton jekla. Je torej med največjimi producenti jekla v Evropi. Toda jeklo je slabše kakovosti, zato mora oplemeniteni jeklo uvažati in cena je hudo neugodna za Poljsko: Za tono oplemenitenega jekla mora dati tri tone svojega jekla. Pri izdelavi strojev je vezana na licence zahodnih držav; tekstilna industrija pa je zastarela in ni konkurenčna na svetovnih tržiščih ne s ceno ne s kvaliteto. Elektroniko je v zadnjih letih precej razvila, vendar pa je še zelo daleč za nekaterimi zahodnimi državami.

Vse te negativne postavke povzročajo, da je Poljska kljub močni industrializaciji gospodarsko šibka in se je morala zadovoljiti v zahodnem in vzhodnem svetu. Šibka pa je tudi v poljedelstvu. Ni bilo tam podružabljenja zemlje kot v drugih komunističnih državah, pa vendar je prevelika razdrobljenost zemljišč (povprečje kmetij znaša 5 hektarjev) le prevelika ovira za racionalno kmetijsko proizvodnjo, ki kaže da razvoj poljedelstva ni zadovoljiv.

elementov iz vladajoče junte, se je organizirala opozicija in sicer politično s strani članov Nikaraškega demokratičnega gibanja, gospodarsko pa s predstavniki svobodnih podjetnikov. Vlada, sedaj popolnoma v rokah sandinistov, je čisto izjavila, da ne bo pustila, da bi se revolucionarni postopek „obrnil“. Pot v marksizem nima povratka.

V torek 18. novembra je v čudnih okoliščinah umrl podpredsednik organizacije svobodnih podjetij. Vlada je ob tem objavila, da je bil usmrčen v spopadu med vladnimi elementi in tihotapci orožja. S to tihotapsko organizacijo naj bi bil povezan ubiti Jorge Salazar Argüello, ki naj bi posredoval orožje „protirevolucionarnim elementom“. Kmalu za tem pa je vlada prepovedala tako televiziji in radiju, kakor časopisom, karkoli poročati o smrti Salazarja Argüella. Podjetniška organizacija pa je izjavila, da ima smrt njenega podpredsednika „vse značilnosti političnega uboja.“

Dogodek je prišel v svet, in v Ženevi, na zasedanju Mednarodne organizacije dela, so podjetniški predstavniki izrazili zaskrbljenost nad položajem v Nikaragvi, in zahtevali od nikaraške vlade, da razišče okolnosti Salazarjeve smrti.

Da prepreči kakršnokoli raziskovanje, pa še da zagotovi prosto pot nadaljnemu delu utrditve oblasti, je Nikaraška vlada objavila, da je odkrila protirevolucionarno komplot in preprečila tako civilno-vojaški udar. Vodja tega udara naj bi bil ubiti Salazar Argüello, ki da je iskal zveze v Salvadorju in Hondurasu, da bi od tam dobil pomoč.

Sedaj so varnostni organi sandinizma začeli široko ofenzivo proti demokratičnim elementom. Aretirali in zaprli so številne člane opozicije, zlasti mnoge člane podjetniške organizacije. Kakšen bo konec vsega tega, si lahko predstavljamo.